

26.2.2019

SUSIKANNAN HOITOSUUNNITELMAN PÄIVITYKSEN VALMISTELURYHMÄN KOKOUS

Valmisteluryhmän kokouksessa käsiteltiin susien pannoituksia ja susiin liittyvä viestintää.

Aika tiistai 26.2.2019 klo 9.00 – 13.00

Paikka Sali, Mariankatu 11, Helsinki

Osallistujat

Katja Holmala, Luonnonvarakeskus
Ilpo Kojola, Luonnonvarakeskus
Maaren Angeli, Paliskuntain yhdistys
Sinikka Jortikka, Luonnonvarakeskus
Timo Leskinen, MTK
Esa Kukkonen, Kennelliitto
Harri Hölttä, SLL
Ere Grengors, SML
Mirja Rantala, Suomen riistakeskus
Sami Säynevirta, Luonto-Liitto
Vesa Pihajoki, Poliisihallitus

MMM:

Vesa Ruusila, erätalouslyksikkö, LVO, MMM (pj)
Sami Niemi, erätalouslyksikkö, LVO, MMM
Henna Väyrynen, erätalouslyksikkö, LVO, MMM
Janne Impiö, viestintä, MMM

1) Kokouksen aloitus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja käytiin lyhyesti läpi kokouksen aiheet.

2) Alustukset

Ensimmäisenä alustuksen piti Sinikka Jortikka Luonnonvarakeskuksen viestinnästä ja viranomaispalveluista. Jortikan alustuksen aiheena oli Luonnonvarakeskuksen susiaiheinen viestintä sekä pannoituksiin liittyvä viestintä.

Jortikka kertoi, että Luonnonvarakeskus viestii susiasioissa niistä susiin liittyvistä tehtävistä, jotka Luonnonvarakeskukselle kuuluvat. Näitä tehtäviä ovat kanta-arvio, ennustemalli ja niiden kehittäminen sekä lisäksi aineiston keruu (kuten pannoitukset, havainnot, DNA-tiedonkeruu) ja susiin liittyvä muu tutkimus ja tutkimustulokset. Lisäksi Luonnonvarakeskuksen viestintä tekee viestintäyhteistyötä riistahallinnon kanssa ja on tätä kautta mukana susiviestinnässä ja sitoutumassa yhteisiin tavoitteisiin. Toteutuessaan Susi Life vahvistaisi susiviestintää.

Jortikka kertoi Luken susiviestinnän tavoitteista. Luken tehtävänä on välittää tutkimus- ja seuranta-tietoa yhteiskunnallista keskustelua ja päätöksentekoa varten sekä osallistua keskusteluun Luken

asiantuntemuksen pohjalta. Sinikka Jortikka totesi, että tähän asti viestinnässä ei ole ollut ns. vaikuttamaan pyrkiviä tavoitteita. Hän kysyikin, pitäisikö näin olla tai pitäisikö viestinnässä pyrkiä tarjoamaan enemmän ratkaisuja tai tulla jollain tapaa lähemmäs kansalaisia.

Viestinnässä Luke on myös pyrkinyt tuomaan tutuksi susiasioita hoitavia organisaatioita ja välittämään tietoa tutkimusten ja seurantojen maastovaiheista.

Jortikka kertoi lyhyesti vuoden 2019 painopistealueista susiviestinnässä. Luken tavoitteena on tehdä susiviestinnästä selkeämpää ja havainnollisempaa. Eri kohderyhmät pyritään tavoittamaan paremmin esim. sähköisten webinaarien ja tupailtojen kautta. Sisällöllisiä tavoitteita ovat esimerkiksi kanta-arvion liittyvän tiedonkeruun viestinnällinen selkeyttäminen ja miten aineistosta/havainnoista syntyy kanta-arvion susimäärä. Lisäksi tavoitteena on yhä selkiyttää sitä, kuinka kanta-arvio ja ennuste erotetaan toisistaan. Nettiin on myös tulossa kysymys-vastaus palsta koskien susiasioita. Lisäksi Luke osallistuu riistahallinnon kanssa yhteiseen susiviestinnän suunnitteluun.

Jortikka kävi lyhyesti läpi Luken susiviestinnän kohderyhmiä, joita ovat mm. kansalaiset, riistahallinto, poliittiset päätöksentekijät, alueelliset sidosryhmät, järjestöt ja media. Kohderyhmiä tavoitetaan niin tiedotteiden, mediajakelun, somen, verkkosivujen, yleisönosastokirjoitusten, tupailtojen, foorumeiden, mediatilaisuuksien ja mediayhteistöiden kautta. Luken tavoitteen on myös jatkossa panostaa yhä enemmän ruotsin kieleen. Lukella on susiaiheista tietoutta niin luke.fi-sivuilla kuin riistahallinnon.fi-sivuilla, joka on myös erittäin suosittu sivusto.

Lopuksi Jortikka puhui lyhyesti Länsi-Suomen susien pannoituksista. Jortikka toi esille, että pannoitusten suhteen on pyritty lisäämään ymmärrystä siitä, miksi niitä tehdään ja miten tietoa voidaan hyödyntää. Viestinnän tavoitteena on lisätä positiivista suhtautumista pannoituksiin ja myös sujuvoittaa niihin liittyviä lupaprosesseja. Samalla on tavoitteena lisätä tietoa pantojen ja Luken pantapalvelun toiminnasta ja siitä, mihin tietoa voidaan hyödyntää. Pannoituksen kohdalla kohderyhmät ovat erityisesti olleet susireviirialueilla asuvat ihmiset ja pyritty vastaamaan heidän tiedontarpeisiinsa koskien susien liikkumista ja esimerkiksi kotieläimiltä suojaamista. Myös maanomistajat, metsästysseurat, hallinto ja päätöksentekijät sekä muut sidosryhmät ovat olleet pannoituksiin liittyvän viestinnän kohderyhmiä. Jortikka toi esille, että jos seurataan susikeskusteluja niin vaikuttaa siltä, ettei viestinnässä oikein ole onnistuttu. Jortikka kommentoi lyhyesti myös Länsi-Suomen pannoituksia ja totesi, että ne ovat herättäneet paljon vastustusta eikä myötämielisyyteen ole päästy. Somekeskustelu aiheesta on myös ollut todella kriittistä.

Loppuun Jortikka kävi lyhyesti läpi Luken susiaiheisen viestinnän aikataulua.

Jortikan alustuksen jälkeen keskusteltiin lyhyesti aiheesta. Puheenjohtaja kysyi, onko viestinnällä tarpeeksi resursseja. Jortikka toi esille, että resurssivaje on ollut, koska organisaatioiden yhdistymisen jälkeen asioita hoitaa kaksi ihmistä.

Kysyttiin, onko mietitty, mihin tarpeisiin viestintä vastaa. Tuotiin esille, että konfliktiviestinnässä tiedon tarve voi olla toissijainen tarve ja ensisijainen tarve voi olla vastata vuorovaikutuksen tarpeeseen.

Jortikka vastasi, että viestintä on ollut tietopuolista ja siitä pitäisi kenties ottaa askel toiseen suuntaan. Asia vaatisi myös keskustelua ja toivottaisiin Susi lifen toteutumista. Kommentointiin lisäksi, että ei ole ekologien tehtävä vastata näihin tietotarpeisiin ja että jos konfliktiin tarvitaan erityyppistä viestintää, niin tulisiko viestijän olla eri tahon kuin Luonnonvarakeskus.

Vesa Pihajoki kommentoi organisaatiokaaviota ja totesi, että poliisi ei ole riistaviranomainen vaan on ennen kaikkea turvallisuus- ja lainvalvontaviranomainen. Kommentoitiin, että tarvitaan tupailtoja, läsnäoloa ja perinteisiä kohtaamisen muotoja. Lisättiin, että tarvitaan edelleen toistoa ja että susiin liittyviä perusmyyttejä tulee yhä uudelleen purkaa ja niistä uutisoida. Oikeaa ja neutraalia tietoa tulee viestiä kentälle.

MMM:n viestintäjohtaja kommentoi, että on tehty riistahallinnon viestintäsuunnitelma ja asetettu yhteisiä tavoitteita. Viestintäryhmään on kutsuttu paikalle poliisi, koska heilläkin on oma roolinsa. Eri viranomaisilla on selkeät roolinsa ja ne tulee tehdä tutuksi. Kukin toimii melko itsenäisesti mutta esimerkiksi viestintämateriaalin suhteen voidaan tehdä yhteisiä juttuja kuten infografiikkaa. Tarkoitus on esittää suunnitelma ohjausryhmälle.

Sinikka Jortikka poistui kokouksesta noin klo 9.35.

Sinikka Jortikan jälkeen erikoistutkija Katja Holmala Luonnonvarakeskuksesta alusti susien pannaotuksesta operatiivisesta näkökulmasta. Holmala toi esille, että pannaotusten toimintasuunnittelu tehdään useampivuotisessa syklissä. Resurssit suunnitellaan jo edellisinä vuosina ja niinpä isot muutokset vaativat pitkäjänteistä pohjustustyötä. Taloudelliset ja ihmisresurssit ovat asiassa huolellisen suunnittelun kohteena.

Tutkimuksen näkökulmasta tietotarpeet ovat pitkässä aikaperspektiivissä. Toiminnan ympärillä on myös massiivinen byrokratia ja uusien alueiden saaminen toiminnan pariin edellyttää useamman vuoden pohjatyötä. Tarkastelussa on susitilanteen suuri kuva eli yhden talven muutoksiin ei lähdetä reagoimaan. Holmala painotti, että susi onkin koneistoa ketterämpi. Hän korosti myös, että tutkimustarpeet eivät muutu yhdessä vuodessa vaikkakin susitilanne voi heilahdella paljonkin.

Tämän jälkeen Holmala tarkasteli pannaotuksien edellytyksiä ja totesi niitä olevan monta. Ensinnäkin on olemassa vain rajallinen määrä osajia ja aikaa, jolloin pannaotukset ovat mahdollisia. Lisäksi täytyy huomioida päällekkäisyydet eri lajien kesken (ahman ja ilveksen pannaotukset). Pannaotukset edellyttävät myös useita lupia: koe-eläinlupaa, lupaa elävänä pyydystämiseen, metsästysoikeuden haltijan lupaa, maastoliikkumislupaa. Lisäksi liikkumis- ja metsästyslupien tulisi olla riittävän laajalta ja yhtenäiseltä alueelta, jotta toiminta olisi järkevää. Suden kohdalla olisi myös hyvä, jos suurin osa lauman aktiivisesti käyttämästä reviiristä olisi katettu.

Näiden asioiden lisäksi pannaotus edellyttää soveltuvia sääolosuhteita kuten riittävää lumipeitettä, jotta jälkiä voidaan löytää ja suden liikkuminen on vaikeampaa. Tarvitaan myös soveltuvia lento-olosuhteita. Paikallisella tasolla on oltavan kunnossa luvitus ja asenne pannaotuksia kohtaan. Merkin- taikaan alueella tulee olla petoja. Muita huomioitavia seikkoja ovat koe-eläinten hyvinvointi näkökulma ja ettei merkintätapahtumaan osallistu ulkopuolisia. Kyseessä on tapahtuma, jossa paikalla voi olla vain työtehtävässään mukana olevia henkilöitä. Lopuksi Holmala toi esille pannaotuksiin liittyviä uhkakuvia. Holmala totesi, että jos byrokratia ei muutu nykyisestä, tulee Luke tulevaisuudessa toimimaan lähinnä valtion ja firmojen mailla. Tämä tarkoittaa, ettei ole mahdollisuuksia Suomen susikantaa eikä monen muunkaan riistalajin käyttäytymisekologiseen tutkimukseen. Kyse ei ole Holmalan mukaan vain rahallisesta resurssista. Ministeriö onkin Holmalan mukaan avainasemassa siinä, jos tilanne halutaan muuttaa esimerkiksi tutkimustarkoitukseen tehtävän elävänäpyynnin kohtelun suhteen metsästyslaissa.

Janne Impiö poistui kokouksesta noin klo 10.00.

Katja Holmalan jälkeen alustuksen piti tutkimusprofessori Ilpo Kojola Luonnonvarakeskuksesta. Kojolan aiheena alustuksessa oli ”susien pannaotus – historia, merkitys ja tulevaisuus”. Kojola kertoi, että ensimmäiset susien pannaotukset tehtiin Minnesotassa Yhdysvalloissa 1960-luvulla. Puolassa pannaotettiin 1990-luvun alussa 12 sutta. Suomessa ensimmäiset sudet pannaotettiin 1998 ja vuosien 1998 – 2018 aikana on pannaotettu yhteensä n. 175 sutta. Pannaotuksia on tehty Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Savossa.

Kojola kertoi, että aluksi susia pannaotettiin menetelmällä, jossa niitä ajettiin pitkän aikaa moottorikelkalla, kunnes ne saatiin kiinni apuvälineen avulla. Tämän jälkeen susi laitettiin laatikkoon rauhoittumaan ja annettiin sen jälkeen nukutusnuoli, jonka jälkeen itse pannaotus suoritettiin. Nykyisin sudet otetaan kiinni pääasiallisesti ampumalla niihin nukutusnuolia helikopterista.

Kojolan mukaan pannaotuksista saatavaa dataa käytetään useissa eri tutkimuksissa: Pannaotuksista saatavaa tietoa hyödynnetään reviirien rajojen määrittämiseen, kannan seurantaan, nuorten susien vaellusten ja levittäytymisen tarkasteluun, suden predaation tutkimiseen, elinympäristövalinnan tutkimiseen, pihapiirissä tapahtuvien vierailujen ja koiravahinkoja koskevaan tutkimukseen, populaatioekologiaa koskevaan tutkimukseen. Suden saalistusta koskevaa tutkimusta voidaan hyödyntää monilajisessa kannanhoidossa. Lisäksi paikannusaineisto tieto palvelee myös yleisöä. GPS-pannoituksista saadun tiedon kautta on saatu myös tietoa suden pesäpaikan valinnasta.

Kojola käsitteli myös lyhyesti tutkimuksen näkökulmasta tulevaisuuden mahdollisia tutkimusteemoja. Tällaisia olisivat esimerkiksi tehoseurannat uusilla alueilla ja sen tarkastelu, mikä on suden rooli pe-tona Kainuun metsäpeura-alueen ulkopuolella. Lisäksi muita mahdollisia aiheita olisivat sen tutkiminen, kuinka susi suhtautuu ihmiseen ihmisvaikutteisilla reviiireillä (esimerkiksi susien liikkuminen, lähestymiskokeet, vahingot). Muita mahdollisia aiheita voisivat olla demografia, kuolinsyyt eri alueilla, koiravahingot ja pantatekniikan kehittäminen.

3) Keskustelua aiheesta

Tuotiin esille MMM:n puheenvuorossa, että laki ei tunnista mahdollisuutta saalistaa riistaeläintä ilman, että sitä otetaan haltuun (vuodelta 1993). Voi olla, että aiheeseen täytyy mahdollisesti puuttua seuraavalla hallituskaudella.

Ere Grenfors SM:stä kommentoi, että liitto kannattaa pannaotusta ja toivoo pantatekniikan kehittämistä metsästysystävällisemmäksi metsästyskoiraharrastajien näkökulmasta.

Tuotiin esille pannaotuksiin liittyen, että täytyy myös ymmärtää seurojen tilanne paikallisesti. Seuralla saattaa olla jopa 100 maanvuokraajaa. Jos suurin osa on halukas myöntämään luvan, se ei kuitenkaan välttämättä riitä. Tällöin on vaara, että metsästysmaat menevät. Pitää vain yksiselitteisesti kuunnella eikä ns. enemmistödemokratia toimi.

Kysyttiin, mitä asioita on noussut esille pannaotuksia koskevissa neuvotteluissa.

Luken puolelta kommentoitiin, että yhtenä syynä tuotu esille, että suurpetopoliitikka on sellaista, ettei yhteistyöhön haluta lähteä. Seurat ovat käyneet keskustelukierroksen maanomistajien kanssa ennen yhteistä keskustelua. Voi olla, että vuokrasopimuksissa ei ole oikeutta myöntää vierasmetsästyslupia. On ollut myös niin, että yksittäinen maanomistaja on ilmoittanut vastustavansa. On myös niin, että seura ei ole myöntänyt lupaa ja yksittäiset maanomistajat ilmoittaneet, että olisivat myöntäneet sen. Monia eri vaihtoehtoja.

Tuotiin esille, että seuroja ei sovi asiassa osoitella ja että liittyy laajempaan asenneympäristöön. Alueilla, joissa on ollut susia pidempään myös pannoituslupa-asiat helpompia. Itä-Suomessa nähdään pannoituksista tulevat hyödyt esim. vahinkojen ennaltaehkäisyssä. Kommentoitiin, että jokaisella on oikeus mielipiteeseensä.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että pannoituksista on myös se hyöty, että niiden kautta saadaan tietoa siitä, mistä sudet mahdollisesti tulevat. Todettiin, että pannoituksiin liittyy osittain viestinnällisiä haasteita.

Tuotiin esille, että pannoitukset ovat olennainen osa susiin liittyvää tutkimusta, jotka vaativat suunnittelua ja resursointia. Niiden avulla saadaan tietoa esimerkiksi predaatiotutkimuksiin ja monilajisen kannanhoidon tietotarpeisiin.

Luken edustaja toi esille, että riistahallinto menee holistisempaan ja kokonaisvaltaisempaan tarkasteluun. Sitä varten tarvitaan lajien välisiä vuorovaikutussuhteita koskevaa tietoa. Myös tietoa ilmastosta ja muutoksista lajistossa. Kun tarkastellaan eläinyhteisöä ja yhteiskunnallisia kysymyksiä, kotimaisen tiedon tarve korostuu. Luken edustajan mukaan 15 vuoden ajanjaksolla tarkasteltuna pannoitusten toimintakenttä on mennyt suppeamaksi myös Itä-Suomessa.

Tuotiin esille, että vaikka pannoituksiin olisi viranomaisluonteiset luvat, niin pannoituksiin ei ole hyvä lähteä ennen kuin asenneilmasto on jotenkin muuttunut. Asiasta täytyy keskustella paikallisen väestön ja maanomistajien kanssa.

Tuotiin esille, että tutkimuspyynnille voisi ajatella erilaista käsittelyä metsästyslaissa. Maastossa liikkumiseen liittyvät säädökset olisi syytä pitää eri pakettina. Nämä voisivat pannoituksia helpompaan suuntaan vaikka eivät ratkaisisikaan kaikkia kysymyksiä.

Kysyttiin, voitaisiinko pannoitusten vastustamisen taustalla nähdä voiman tunne ja se, että sitä kautta voidaan vastustaa nykyistä susipolitiikkaa. Komentoitiin kysymykseen, että valtaa voidaan käyttää, jos koetaan, että on sen suhteen vajetta suhteessa susipolitiikkaan. Täytyy myös pohtia sitä, onko kyseessä maanlaajuinen vai paikallinen ongelma. Tuotiin esille puheenvuorossa, että pannoitusten vastustamisen taustalla voi olla se, että on paljon painetta, joka etsii ns. purkautumiskanavaa. Ihmisten on myös helpompi vastustaa asioita, mitä etäisempiä ollaan. Jalkautuminen ja keskustelu olisikin tärkeää.

Todettiin, että alustuksissa tulivat esille pannoitusten hyvät puolet ja kysyttiin, miksi niitä vastustetaan. Tuotiin esille puheenvuorossa, että voi olla vaikeaa lähteä liikkeelle viestinnällä ja jalkautumisella, vaan että asiassa tulisi edetä lainsäädännön kautta.

Todettiin, että koiraharrastajien puolella metsästyskoiraharrastajat käyttävät pantatietoja. Ongelmana pidetään lähinnä tiedonikää. Paikkatiedon ikä on tärkeä asia ja sen ajantasaisuus on tärkeää.

Tuotiin esille puheenvuorossa, että pannoitusten suhteen voisi olla hyvä tarkentaa ja louhia intressejä. Välttämättä ei päästä perille siitä, mihin ihmiset pyrkivät. Jalkautuminen on tärkeää, koska pitäisi paneutua tarkemmin siihen, mitä on tehty ja millä tavoin ja onko uusia elementtejä, mitä voitaisiin tuoda. Tämä vaatisi resursseja, pohdintaa ja suunnittelua.

Noin klo 10.45. Ilpo Kojola poistui kokouksesta.

4) Tauko

5) Alustukset

Henna Väyrynen piti alustuksen aiheesta ”Susiin liittyvä viestintä ja sosiaalinen media”. Väyrynen toi esille, että viestinnällä rakennetaan luottamusta, jaetaan tietoa ja jalkautetaan strategiaa. Suteen liittyvä viestintä tapahtuu monella tasolla: niin hallinnon, riistantutkimuksen, riista-alan toimijoiden ja järjestöjen kuin esimerkiksi maanomistajien ja kotieläinten omistajien. Suurpetopolitiikan yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden näkökulmasta onnistunut viestintä on erittäin tärkeää. Suden kohdalla aktiivinen viestintä on tärkeää erityisesti susireviirialueilla ja alueilla, joille on mahdollisesti muodostumassa susireviiri.

Väyrynen jatkoi toteamalla, että paikallistason susiviestinnässä tarvitaan esimerkiksi kasvokkain kohtaamista kentällä. Lisäksi yksi viestinnän keino ovat paikallistasolla jaettavat tietopakettit. Huomiota kannattaa kiinnittää myös tilanteeseen, milloin susista puhutaan: susista ja pedoista on tärkeää puhua myös muissakin tilanteissa kuin niissä, missä konflikti on päällä.

Väyrynen toi esille, että susiviestinnässä on myös syytä ottaa huomioon historiallinen, kulttuurinen, sosiaalinen tai paikallinen konteksti ja sosiaalisen konfliktin eri ulottuvuudet. Joskus voi olla tarpeen keskustella enemmän konfliktista tai intresseistä sen sijaan, että puhuttaisiin sudesta. Mahdollisia keinoja hankalissa tilanteissa ovat esimerkiksi ulkopuoliset sovittelijat kokouksiin, viestintäsääntöjen sopiminen keskusteluihin ja rohkaisu tutkia ja tunnistaa konflikteja.

Seuraavaksi Väyrynen esitteli lyhyesti tapausesimerkin siitä, kuinka suurpetotiedolla voidaan vaikuttaa konfliktitilanteissa. Väyrynen esitteli tutkimusartikkelia, jossa tarkasteltiin mustakarhuihin liittyvää viestintää ja sitä, millaista tietoa niistä jaettiin. Tutkimuksessa kysyttiin, miten viestin sisältö vaikuttaa karhujen hyväksyttävyyteen. Tutkimuksessa havaittiin muun muassa, että karhuja koskevassa viestinnässä on tärkeää olla tietoa mustakarhujen läsnäolon tuomista hyödyistä ns. perustiedon lisäksi. Se lisäsi mustakarhupopulaatioiden hyväksyttävyyttä sidosryhmien joukossa.

Lopuksi Väyrynen tarkasteli sosiaalista mediaa ja asiantuntijuuden roolia. 2000-luvulla on tapahtunut iso tietoteknologinen kehitys ja murros: median ja informaation jakamisen alalle on tullut uusia toimijoita kuten Google, Facebook ja Twitter. Uutisten kulutus on siirtynyt vahvasti esimerkiksi Facebookiin ja Twitteriin. Samalla eri ihmiset voivat jakaa ja julkaista informaatiota. Tämä on vaikuttanut siihen, että on tapahtunut ns. median ”portinvartijoiden” kuolema, kun uutiset eivät ole enää samalla tavoin journalistien hallussa. Väyrynen käsitteli tarkemmin Facebookia ja toi esille, kuinka sen uutisvirta suodattuu yksilöidysti käyttäjästä kerätyn datan perusteella. Osaltaan tiedon suodattuminen voi vaikuttaa yhteiskunnallisen keskustelun kaventumiseen ja pirstaloitumiseen, jolloin erilaiset argumentit ja ajatukset eivät kohtaa ja käyttäjien maailmankuvat kaventuvat.

Väyrynen käsitteli lyhyesti sitä, miten susi näyttäytyy Facebookissa. Facebookissa on useita susiaiheisia ryhmiä, jotka ovat virallisten ja epävirallisten tahojen pitämiä. Väyrynen mukaan keskustelut ovat usein poliittisesti latautuneita, reaktiivisia ja tunteet ovat niissä voimakkaasti mukana. Niissä on myös läsnä uskomuksia esimerkiksi siirtoistutuksista. Turhautuminen susipolitiikkaan saattaa purkautua henkilöihin menevänä kritiikkinä ja maalittamisena ja epäasiallisena keskusteluna.

Lopuksi Väyrynen toi esille asiantuntijatiedon muutoksen ja kuinka sen voi ajatella myös näkyvän esimerkiksi Facebookin susikeskustelussa, jossa saattaa olla negatiivinen sekä epäilevä suhtautuminen riistahallintoon ja -tutkimukseen. Väyrynen käsitteli myös gradututkimusta, jossa tarkasteltiin sitä, miten susi usein kehystetään mediassa. Loppuun Väyrynen toi esille muutamia huomiotaan ja

totesi, että viikoittain tulee paljon uutisia susiin liittyen ja että useimmiten uutiset koskevat esim. suden aiheuttamia vahinkoja, havaintoja tai kanta-arviota tai pannoituksia.

Väyrysen jälkeen alustuksen piti Mirja Rantala Suomen riistakeskuksesta. Rantala käsitteli alustuksessaan sutta Suomen riistakeskuksen viestinnässä ja sosiaalisen median kanavissa. Riistakeskuksen viestinnässä sutta koskeva viestintä on esimerkiksi JHT-viestintää poikkeusluvista, vahinkojen ennaltaehkäisyä koskevaa viestintää, viestintää susireviirialueiden yhteistyöryhmistä ja petoyhdyskuntien toiminnasta.

Lisäksi riistakeskus jakaa riistakonsernin tiedotteita ja uutisia kanavissaan. Rantala toi esille, että susista viestiminen on helppoa, mutta menee aina pieleen. Tätä hän avasi tuomalla esille, että esimerkiksi sosiaalisen median kanavissa ääripäät ovat liian suuri haaste ja että resurssit riittävät omien kanavien pyörittämiseen. Rantala toi esille, että negatiivista kirjoittelua tulee erityisesti riistakeskuksen ja Luken somekanaville. Kirjoitteluissa tulee myös ilmi, että kirjoittajat eivät aina ymmärrä riistakeskuksen roolia organisaationa.

Rantalan mukaan susiaiheisessa viestinnässä onkin jatkuva tarve selventää organisaatioiden roolia ja esimerkiksi poikkeuslupaprosessia sekä kanta-arviota. Rantala esitti, että yhdessä viestintä voisi olla tehokkaampaa ja organisoidumpaa.

6) Keskustelu

Kysyttiin, onko arvioitu erilaisen viestinnän vaikutusta konfliktin vaikuttavuuteen ja onko olemassa tietty tapa millä tavalla voidaan jalkautua tai useita tapoja? Onko aiheesta tutkimusnäyttöjä?

Tuotiin esille, että faktojen lisääminen ei välttämättä auta, koska taustalla varsinainen intressi voi olla joku muu. Kommentoitiin, että yleislääkettä ei oikein ole, vaan räätälöinti korostuu: viestintää tulee kohdentaa alueen kohderyhmille. On esimerkiksi tutkittu kasvokkain tapahtuvaa viestintää.

Tuotiin esille, että myös sosiaalisella medially voi olla rooli rauhanrakennusprosessissa: suurin hyöty sosiaalisessa mediassa on ihmisten osallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollistaminen. Hyvin moderoitu toimii myös tiedonvälityksen kanavana. Kuitenkin sosiaalisella medially on ollut ennakkoimattomia vaikutuksia, ja se on täyttänyt tarvetta tulla näkyväksi ja kuulluksi. On syntynyt kanavia, joita kukaan ei pidä hallussaan.

Tuotiin esille keskustelussa, että viestintään liittyvissä kysymyksissä ollaan susikonfliktin haltuunoton ytimessä. Viranomaisviestijöiden haasteena on, että heidän puheensa on faktapuhetta ja muualla voi olla tunnepuhetta. Dialogi näiden kahden välillä ei toimi. Haaste on myös, että tutkimus tuottaa tietoa tiettyjen reunaehtojen kautta ja ei aina ole omiaan läpäisemään kuulijakuntaa. Rima ei ole vain matalalla mediassa vaan myös valiokunnassa. Tähän liittyy median kriisi ja klikkijournalismi. Haetaan konfliktinkautta lukijoita, mikä osaltaan lietsoo tilannetta.

Tuotiin esille, että riistahallinnossa on viestintäryhmä ja sen kautta konsernin susiviestintää pyritään lisäämään. Sähköiset tupailat voisivat olla kokeilemisen arvoisia asioita. Kysyttiin, voisiko valmisteluryhmä miettiä, miten kaikki voitaisiin aktiivisesti edistää viestiä somessa niin että viestintä olisi laajempaa kuin viranomaisviestintä.

Tuotiin esille, että suuren yleisöön voidaan yrittää vaikuttaa somessa ja että toisto on tärkeää. Myös ruotsinkielinen tiedottaminen on tärkeää. Nostettiin hyvänä esimerkkinä esille verohallinnon viranomaisviestintä.

Kommentoitiin päivän alustuksia ja todettiin, että tarvittaisiin lisää viestintää lajien välisistä vuorovai-
kutussuhteista: tulisi päästä pois yksilajitarkastelusta kohti kokonaisvaltaisempaa tarkastelua. Myös
esimerkiksi susien hyödyistä tulisi viestiä. Viitattiin Hannele Ahposen graduun ja todettiin puheen-
vuorossa, että konfliktiasetelmasta tulisi päästä pois viestinnässä. Kysyttiin, onko olemassa malleja
tai tietoa, millaista voisi olla rakentava susiviestintä sosiaalisen median kanavissa. Tuotiin esille, että
järjestötasolla susiin liittyvää viestintää joutuu moderoimaan melko paljon.

Vastattiin esitettyyn kysymykseen tuomalla esille, että rakentavasta viestinnästä esimerkkinä voisi
olla sovittelujournalismi Tampereen yliopistossa ja että se voisi olla susiviestinnän näkökulmasta
kiinnostavaa. Kommentointiin alustuksessa esille tuotuun asiantuntijuuden kriisiin, että siinä voisi
auttaa ns. joint-fact-finding. Joint-fact-findingissa kumpikin osapuoli käy tietoa läpi ja pohditaan,
mistä ollaan samaa mieltä jne. Riskinä tällaisessa toimintatavassa on, että annetaan tilaa sellaisille
asiantuntijoille, joita ei pidetä asiantuntijoina. Metodi voi myös osoittaa heikkouksia vasta-asiantunti-
juudessa. Tarkoituksena on, että jokainen joutuu perustelemaan oman asiantuntijuutensa. Tällaisen
ympäristö voisi myös aloittaa viestintäkampanjan. Menetelmä voisi auttaa tilanteessa, jossa kiista ja
nokittelu on jatkunut pitkään.

Tuotiin esille viestintään liittyen, että joitain tekstejä olisi myös hyvä kääntää saameksi ja ainakin
pohjoissaameksi.

Sovittiin kokouksen lopussa, että laaditaan uutinen pannoituksista ja viestinnästä. Tuodaan esille,
että pannoituksilla on tiukat reunaehdot, tarvitaan paikallista hyväksyttävyyttä ja että se on tärkeää.
Kyseessä ei ole vain byrokratian purku. Viestinnän osalta tulee muistaa sen keskusteleavuus ja vuo-
rovaikutuksellisuus. Viestintä on myös tiedon ja osaamisen siirtoa. On olemassa erilaisia viestintä-
kanavia ja pelkkä faktatiedon lisääminen ei auta.

Lopuksi käytiin vielä lyhyesti läpi alueellisten riistaneuvostojen kanssa järjestettäviä sidosryhmätilai-
suuksia. Tilaisuuksissa tulee olemaan ryhmätöitä, joiden aiheiksi on mietitty uhkaa aiheuttava susi,
kotieläinvahingot ja koiravahingot. Kysyttiin, käsitelläänkö vahinkoperusteisia poikkeuslupia. Tuotiin
esille, että sitä ei oteta omaksi aiheekseen ryhmätyöhön, koska liittyy voimakkaasti direktiiviin. Ky-
syttiin, voisiko olla muitakin aiheita kuin vain negatiivisia. Esimerkiksi keinoja yhteiselon suden
kanssa ja kuinka se voisi olla mahdollista. Kysyttiin, voisiko jokaiseen tilaisuuteen olla jokiin räätä-
löity tietopaketti. Todettiin, että se voisi olla mahdollista. Kysyttiin, onko poronhoitoa alueella tarve
käsitellä jotain muuta ja voisiko keskustella porovahingoista. Todettiin, että näin voidaan tehdä.

7) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen noin klo 13.00.

